

3.
СТРАНА

Сегедин добио Српску основну школу

8.
СТРАНА

Акција обнове храмова

Прославе Велике Госпојине

6.
СТРАНА

Ловрански Дани позоришта и културе

4.
СТРАНА

ПОЛИТИКА

Дипломатске акције у региону против Бањалуке

Страх од могућег осамостаљења Републике Српске

Бањалука

Готово синхронизовано "оживљавање" налаза Бадинтерове комисије да државе настале из бивше СФРЈ остају у границама које су имале као републике, а које последњих дана потезу званичници у Сарајеву и Загребу, за циљ има сми-

ривање амбиција Републике Српске да се осамостали уколико Приштина и Београд постигну договор о разграничењу, пишу "Вечерње новости".

Порукама које су у два дана размака, и то после сусрета са немач-

ком канцеларком Ангелом Меркел, послали хрватски премијер Андреј Пенкович и председавајући Савета министара БиХ Денис Звиздић, почела је да се придружује и армија бивших европских дипломата, који су били задужени за Босну.

У појединим дипломатским круговима ово "призивање" Роберта Бадинтера, председавајућег Арбитражној комисији у оквиру Мировне конференције о Југославији 1991, приписује се управо Берлину и Меркеловој, која упозорава да договор између Београда и Приштине не сме да се одрази на друге територије на Балкану.

Звиздић је позвао нашу матичну земљу да потпише споразум о међи са БиХ и то на основу граница које је утврдила Бадинтерова комисија из 1991, а његовој "бризи" придружила су се и тројица бивших високих представника у Босни - Карл Билт, Педи Ешдаун и Кристијан Шварц Шилинг. Они су у писму европској шефици дипломатије Федерики Могерини упозорили да би

евентуална корекција граница између Србије и Косова имала последице и по БиХ.

И Пенкович се позвао на међе које је пре скоро три деценије утврдила арбитражна комисија, али шеф дипломатије Ивица Дачић такав став назива лицемерним, јер је сам Загреб погазио налазе Бадинтера признајући независно Косово.

Министар Дачић каже да је симпатично то што су се и Пенкович и Звиздић, свако из својих побуда, позвали на Бадинтера по доласку из Берлина:

- Као да им Ангела после разговора са Трампом није јавила да Немачка више није категорично против разграничења између нас и Албанаца. Хрватски премијер добро зна да налаз Бадинтерове комисије подразумева неповредивост републичких граница у бившој СФРЈ, тако да се не може применити на Косово. Опет, Звиздић нас позива да се потпише некакав уговор, а Сарајево већ месецима кочи било какав помак око утврђивања граничне линије између БиХ и Србије. Зато је Звиздићева тобожња брига више срачуната на то да одјекне у РС него што има ефекта у реалности - оцењује Дачић. ■

Архимандрит Сава Јањић:

Разграничење као извор нестабилности за регион

Игуман манастира Високи Дечани Сава Јањић, рекао је да је безбедносна ситуација на Косову веома напета после изјава политичара из Београда и Приштине, али и међународне заједнице, који говоре о "разграничењу" или "корекцији граница".

"Овакве неодговорне изјаве и посебно медијска кампања којом се овакво решење покушава наметнути јавности као једино исправно вишеструко су погоршале односе између Албанаца и Срба. Посебно забрињава формулација о разграничењу Срба и Албанаца, што значи

"да тамо где живе једни, неће живети други и обратно" и додао да је то ретроградни модел који је у складу са "политиком етничког чишћења у ратовима бивше Југославије 1990-их година", рекао је Јањић за "Време".

"Такозвани замрзнути конфликт је појам који нико у цркви никада није употребио као неко решење за косовски проблем. Сваки конфликт треба да се разреши у миру и разумевању, а замрзнутост подразумева статичност. Као одговорни људи, посебно они који се осећају као хришћани дужни смо да будемо активни миротворци", рекао је Јањић и додао да алтернатива замрзнутом конфликту не значи повратак на идеологи-

ју етнички компактних и "чистих" територија.

Он је додао да би разграничење Срба и Албанаца било огроман фактор нестабилности за цео регион и Европу и велика трагедија за Србе који у већини живе јужно од Ибра. Према његовим речима, "утолико је трагичније и више забрињава што ову опасну идеју подржавају и неки међународни представници, не видећи како ће се она штетно одразити на регион и Европу и како ће створити додатни преседан који ће Европу још

више гурнути у правцу сепаратизма и екстремног национализма"

"Чињеница је, морам да признам, да претње и бескрупулозна медијска кампања која се спроводи по директном налогу власти у Београду, а времена на време и у неким приштинским медијима, па сам по први ма амерички, а по другима руски шпијун, и те како подсећају по свом рукопису на претње које су упућиване и мом драгом пријатељу покојном Оливеру Ивановићу", нагласио је Јањић. ■

Опредељење надлежних у Бриселу

У припреми укидање виза за грађане Косова

Комитет за Грађанске слободе правду и унутрашње послове Европског Парламента (ЛИБЕ) изгласао је визну либерализацију за грађане Косова. За укидање визног режима гласало је 30 посланика овог комитета, 10 њих је било против, а двоје је било уздржано.

Ово је први неопходан корак у процедури одлучивања о потпуном укидању визног режима за грађане Косова. После гласања у овом комитету, о визној либерализацији треба да се гласа и на пленарној седници Европског Парламента што се очекује најкасније у октобру.

Тања Фајон, известилац за визе у Европском парламенту ће после неопходних процедура у парламенту добити мандат да отпочне преговоре са земљама чланицама ЕУ које, такође, морају дати коначно зелено светло

око визног режима за Косово. За укидање визног режима, неопходно је да сагласност дају две кључне институције: Европски Парламент и Савет министара унутрашњих послова ЕУ.

Када известилац за визе добије мандат да отпочне преговоре са Саветом ЕУ, онда се тај процес првобитно води на нивоу радних група. Тек када у процесу ових преговора дође до приближавања ставова, то питање прелази на ниво министара ЕУ, који око овог питања одлучују квалификованом већином.

Европска Комисија је још 18. јула потврдила да је Косово испунило све услове за визну либерализацију и препоручила ЕУ укидање виза за косовске грађане. Косово је једина земља на Западном Балкану чији грађани немају слободу кретања у Шенген зони. ■

Сава Јањић, игуман манастира Високи Дечани

На јују Мађарске остварен сан многих Срба

АКЦИЈЕ

Сегедин добио Српску основну школу

Готово 180 година након што се у Сегедину први пут заорила Химна Светом Сави, у том граду је забележен још један историјски тренутак, везан за Србе: трећег септембра ове године почела је да ради Српска основна школа

После обимних припрема и низа важних састанака представника српске заједнице и Владе Мађарске, један од најважнијих договора на тему отварања Српске основне школе у Сегедину, уприличен је почетком августа ове године, када су се састали мађарски вицепремијер Жолт Шемјен, представник српске заједнице у Мађарском парламенту Љубомир Алексов и председница Самоуправе Срба у Мађарској Вера Пејић Сутор. После тог састанка, на седници Владе Мађарске донета је одлука да се за оснивање Српског образовног центра у Сегедину обезбеди 1 милијарда и 400 милиона форинти, што је знатно више од првобитно обећаног износа. Српски образовни центар ће, према неким рачуницама, највероватније у пуном капацитету почети да функци-

честитао на историјском тренутку и захвалио се свима који су допринели оснивању Српске основне школе.

Поздравне речи присутнима, међу којима су били и ђаци прваци сегединске Српске основне школе Федра Шарњаи, Анастасија Мићић, Жофиа Футо, Булчу Хомпот, Иван Золтан Карпати и Теодор Радић, упутила је учитељица Снежана Дошић, која се прихватила великог изазова да на пут поведе прву генерацију новоосноване српске образовне установе. Она се најпре обратила својим првацима:

„Драги ученици, школа је место где ћете стећи нова знања, отворити вра-

и на максималним условима за рад који су обезбеђени.

Др Јованка Ласић:

ДОГОДИНЕ У РЕНОВИРАНОЈ ЗГРАДИ

Директорка Српског образовног центра „Никола Тесла“, др Јованка Ласић, рекла је да је овај дан чекала са великим узбуђењем.

„Требало је пуно труда и енергије да се ово оствари, а у вези са оним што је Вера најавила, ја ћу рећи да се надам, а и свим силама ћу радити на томе да следећег 1. септембра у згради на Тргу Калвин крене са радом Српско забавиште са две забавишне групе и Српска основна школа“, рекла је директорка и захвалила се родитељима што су указали поверење и дали своју децу у сегединску Српску основну школу.

онише 2020. године.

Међутим, један његов део опочео је рад 3. септембра ове године. Првом радном дану Српске основне школе у Сегедину, 2. септембра претходило је свечано отварање школске 2018/2019. године. У изнајмљеним просторијама, у згради на Булевару Москва под бројем 11, уприличена је пригодна свечаност. Након интонирања српске и мађарске химне у веома лепо опремљеној учионици, у кругу шесторо ђака и њихових родитеља и многобројних заинтересованих мештана и Срба из околине, чин призивања Светог Духа за почетак школске године обавио је протонамесник Далибор Миленковић, парох сегедински, који је на крају свечаног обреда

та новим искуствима, стећи пријатеље. Нека ваши школски дани буду лепршави и весели. Ми, ваши учитељи, помоћи ћемо вам свим срцем да савладате школске задатке и да се лепо осећате у школи. Радоваћемо се заједно са родитељима, свим вашим успесима.“

На крају свог поздравног говора, Снежана Дошић се захвалила др Јованки Ласић, директорки будимпештанског Српског образовног центра „Никола Тесла“, Вери Пејић Сутор, председници Самоуправе Срба у Мађарској и свима који су дали допринос на пољу остварења замисли оснивања Српске основне школе. Она се уједно, у име својих колега Милорада Станића и Душице Зорић, захвалила

жења.

На крају свог говора, Вера Пејић Сутор је обећала да ће настојати да школи обезбеди још боље услове за функционисање. Иако конкретно није именovala зграду на Тргу Калвин, ипак, председница је најавила скорашњу адаптацију зграде у самом центру града, где ће у року од две године наставити да живи про-

ширени Српски образовни центар у Сегедину.

Међу родитељима који су своју децу дали у сегединску Српску основну школу је и др Вера Суто Карпати, која је за наш лист изјавила:

„Драго ми је што је отворена Српска основна школа. Наш син је још прошле године могао да крене у школу, али тада нисмо хтели да га упишемо, јер га онда не бисмо могли дати у нашу образовну установу. Зато смо причекали годину дана и ево, кренуо је у нашу школу, што је фантастичан доживљај.“

Милорад Станић је, такође, директорско место једне образовне установе у Лозници напустио ради ангажмана у сегединској Српској основној школи.

„Припремили смо наставни план који удовољава мађарским прописима и стандардима и спремни смо да кренемо у походе. Са децом ћу пуно шетати, играти се, јер кроз игру је много лакше постићи добре резултате и унапредити њихов развој“, рекао нам је господин Станић. Додајмо и то да ће трећи члан малог педагошког колектива Душица Зорић, предавати мађарски језик и то недељно три часа.

На крају свечаног отварања школске године, глумци Српског позоришта у Мађарској извели су комад за децу под насловом „Насредин хоца.“

Предраг Мандић

Учиштелица Снежана Дошић:

БИЋЕМО МАЛА ПОРОДИЦА

Учитељица Снежана Дошић, није непозната Србима у Мађарској, будући да је радила у будимпештанској Српској основној школи.

„Велики је изазов. У једном моменту мислила сам да је и лудост, зато што сам имала једно сигурно радно место. Добила сам четврти мандат за директора једне велике школе и водила један колектив од 70 запослених (у Мољу, Србији – прим. аутора), али, када су ме позвали да се прихватим овог великог задатка, једноставно, нисам могла да одбијем, јер ми је то јако велика част. Трудићемо се сви ми – бићемо једна мала породица“, рекла је Снежана Дошић за наш лист.

КУЛТУРА

20. Дани позоришта и културе у Ловри

Две деценије театарске чаролије на Чепелској ади

Јубиларни, 20. по реду Дани позоришта и културе у Ловри одржани су на летњој позорници Дома културе. Манифестација је отворена 29. августа „Винским кабареом“, у извођењу чланова Српског позоришта у Мађарској и изложбом под називом „20 година летњих ловранских дана“, а настављена познатим комадима из репертоара Српског позоришта у Мађарској и глумца са којима ова кућа сарађује

Глумци су и овога пута, прво фестивалско вече почели Ловранском химном, која је посвећена мештанима овог села, као и летњем позоришном фестивалу. Музику и текст за химну је написао Ратко Краљевић, а фестивал је званично прогласио отвореним познати мађарски глумац Иштван Мико. У забавно-музичком програму „Вински кабаре“, у извођењу глумца Српског позоришта у Мађарској, који је пратила де-

густација добрих вина, учествовали су: Зорица Јурковић, Јосо Маториц, Иштван Мико, Анико Сабо, Петер Бенке, Милан Рус, Тибор Ембер, Бранимир Ђорђевић, Ратко Краљевић, као и Тамаш Дужи, један од најпознатијих и најнаграђиванијих произвођача вина у Мађарској.

Публика је уживала у познатим мелодијама из представа „Мостови Париза“, „Јавор Пал“, односно популарним песмама као што су: „Зауставите Дунав“, „Сићани славуји“, „Вино пију нане“, „Хеј хај винца-ца“ и многим другим, као и у стиховима које су говорили глумци, али и сам Тамаш Дужи, винар из Сексарда. Милан Рус је током вечери одрецитовао стихове Шантићеве „Емине“ на српском и мађарском језику. Током представе служено је најбоље бело, розе и црно вино из Дужијевих подрума.

У разговору са Јеленом Вукајловић Краус, председницом Српске самоуправе у Ловри, сазнали смо да се Ловрани веома радују и жељно ишчекују фестивал, који је ове године одржан нешто касније, па је уместо почетком јула, реализован одмах након прославе Велике Госпојине, крајем августа.

- И до сада смо подржавали орга-

низацију овог позоришног фестивала, а то ћемо наставити и даље да чинимо, као самоуправа. Мислим да је важно да ових дана живимо са позоришним представама, музиком и песмом, културним програмима које приређује Српско позориште. Наставићемо ову традицију и даље, свакако. Сада најбоље по нашој деци видимо да је протекло 20 година, јер су она у време почетка била у забавишту, а сада су одрасли људи. Пошто је Ловра једино место са већинским српским живљем, важно је да се окупимо и имамо људе који увек долазе, а свима је близу да прошећају до позорнице. Долазе нам људи и из суседних насеља, Чипа, Тукуље, Српског Ковина, а посебно наша омладина - каже Јелена Вукајловић Краус за наш лист.

Ловрански летњи фестивал позоришта и културе и ове године заједнички су организовали Српско позориште у Мађарској и село Ловра, а програми су одржани уз финансијску подршку Министарства за људске ресурсе, ЕМЕТ-а и Уреда премијера Мађарске.

Ловранин Јосо Маториц треба да само изађе из своје баште и већ је међу колегама глумцима, на ловран-

ИЗЛОЖБА У ДОМУ КУЛТУРЕ

Док је разгледао изложене експонате, плакате који су обележили сваку годину фестивала, фотографије из представа које су подсетиле на позната лица, делове реквизита и декора, омиљене костиме из појединих представа, ноте и инструменте, Ратко Краљевић је поделио са нама своја сећања на протекле године и деценије сарадње са Српским позориштем.

- Двадесет година касније лепо је бацити поглед „у ретровизор“ и видети шта се све дешавало овде у Ловри. Имао сам част да будем са побратимом Миланом Русом и овде на фестивалу, а и на другим местима, на којима смо наступали. Сада гледамо ове плакате и подсећамо се: „Микица Милионер“, „Пастир вукова“, „Сентандрејско јеванђеље“, „Власт“, „Ко се боји Вирџиније Вулф“, „Кнегиња чардаша“, „Сомборска ружа“, само су неки од наслова, све до овогодишње представе „Насредин хоџа“, која је увек актуелна. Једна поучна представа о човеку из народа који на духовит начин успева да надмудри власт, у којој ја играм Алију. Ми овде у позоришту играмо различите жанрове, од комедија, оперета, рок опера, до драмских представа и дечјих комада које посебно волимо, и који су увек проткани музиком. Није се много тога изменило, осим мојих седих власи. Ми се сви дружимо, енергија је иста, ентузијазам и знање су ту. Ми заједно увек изнесемо представу и наше улоге на најбољи могући начин, тако да то буде искрено, професионално и пријемчиво за публику - каже за СНН увек расположени Ратко Краљевић.

ској сцени. Наступа на летњој позорници сваке године и каже да га мештани увек радо гледају и поздрављају аплаузима.

- Ово је сан сваког глумца, мислим, да станује баш прекопута позоришне сцене и да на почетак представе може доћи обучен у костим и спреман за представу. Учествујем свих 20 година на фестивалу, а са Миланом Русом се дружим и много дужи, отада смо давне 1989. године почели са Мрожековим „Емигрантима“ и даље стварали мањинско позориште - прisetио се Маториц.

На програму 30. августа, у Ловри је била приказана копродукција Удружења народносних позоришта у Мађарској, Српског позоришта у Мађарској и јерменског народносног позоришта „Artashat“ - „Чорба“, у режији Данијела Ердељија.

Улоге су тумачили: Федра Алмошд, Илдико Франк, Зорица Јурковић, Фотос Колатос, Естер Конц, Линда Тот Г. Келер и Тунде Тројан. Представа

„Чорба“ пролетос је доживела премијеру на Фестивалу народносних позоришта Jelenlét 2018, у Националном позоришту у Будимпешти, када је побрала аплаузе публика и побудила интересовање управо мањинским темама и обрадом питања идентитета. Ловранска публика која је веома срдечно поздравила глумце и добро осетила тему, уживала је у песмама и глумачким бравурама, па нам је екипа из представе након извођења открила да је ово најбоља реакција гледалишта до сада.

Уз чашицу доброг вина, разговарали смо са Зорицом Јурковић и Тибором Ембером, брачним и позоришним паром који већ деценијама чини неизоставну екипу окупљену око заједничког пријатеља Милана Руса.

- Ми смо овде од самог почетка фестивала, када смо играли представу „Госпођица Јулија“, заједно са глумицом Силвијом Крижан. Мислим да смо само једну годину пропустили, када смо били у иностранству. Дола-

зили смо и као учесници, и као публика. Нама је Ловра нешто посебно, нешто више од фестивала, јер овде долазе да нас гледају наши пријатељи, људи који су нам драги — прича Зорица и објашњава да њихова кћерка Лена, која је такође била присутна, још није наступила на Фестивалу, мада је имала улогу у представи „Мудар Милош“ са Српским позориштем. Сина Марка гледали смо претходних

секретар позоришта, каже да посла увек има доста, и да поред основног задужења сви раде све како би фестивал и ове године прошао у најбољем реду.

— Сарађујем са Миланом Русом и позориштем већ осам година, од представе „Креће се стација“. Све су ми представе драге, а можда бих издвојио „Сомборску ружу“ од пре неколико година на овој сцени, када

година у оперетама „Кнегиња чардаша“ и „Сомборска ружа“.

Тибор, помало кроз шалу, помало у збиљи, каже да све теже успева да одвоји времена од своје озбиљне службе за припрему и учење текстова, али да су Зорица и он у овоме већ деценијама и да им умногоме помаже искуство.

Бранимир Ђорђевић, као уметнички

нам је гледалиште било препуно. Од септембра се надамо новим комадима, па ћемо тако приказати „Авалу експрес 2“, добили смо позив поново за фестивал „Synergy“ у Новом Саду, а чекају нас и две турнеје по Србији: једна са представом „Авала експрес 2“, а друга са комадом „Воз савести“ — прича нам Бранимир.

Ловранска публика је 31. августа

ОАЗА СЦЕНСКЕ УМЕТНОСТИ

Милан Рус се за наш лист присетио како је 1999. године позориште пресељено из Помаза у Ловру, када им је тадашњи начелник села Љубомир Алексов понудио простор ловранског Дома културе.

— Ова сцена се, наравно, од тада много развила и данас изгледа овако. Приређујемо ове летње вечери већ двадесет година, а та 1999. година је била посебна и несрећна за српски народ. Тада смо играли „Госпођицу Јулију“ од Стримберга, а после је оркестар свирао српске песме и разговарали смо о догађајима у свету. Сва друга лета била су ипак, много веселија; ово је постала једна српска оаза и та традиција се наставила. На фестивалу су током година гостовали многи познати српски глумци, као што су: Мира Бањац, Рале Миленковић, Милан Михаиловић Џаци и други. Гостовало је Зрењанинско позориште и друга позоришта из матице, позната мађарска позоришта, српски фолклор из Канаде, организовали смо изложбе многих познатих српских сликара и фотографа и сл. Сарадња са нашим пријатељем Томашем Дужијем траје већ пет година, који са нама подели и своја вина, али и стихове које одлично говори. Велики је љубитељ поезије, културе и позоришта. Вино и позориште одавно су повезани, још од такозваних Дионисијевих дана вина у древној Грчкој, и то ће тако увек бити — испричао нам је након отварања фестивала неуморни Милан Рус, директор Српског позоришта у Мађарској, који већ планира нове наступе, турнеје и увек помера границе, отварајући нове просторе за сарадњу са глумцима из матице и Мађарске.

имала прилику да ужива у копродукцији Српског позоришта у Мађарској и Циганског народног позоришта „Cinka Panna“ — „Полика — Аполонија Ковач“. Текст и режију потписује Милан Рус. У улози Полике била је Јудит Јонаш, првакиња Циганског театра, уз музичку пратњу коју су чинили: Милан Рус, Бранимир Ђорђевић и Миклош Лакатош.

Овогодишњи Дани позоришта и културе у Ловри окончани су 1. септембра овогодишњом продукцијом Српског позоришта у Мађарској — „Насредин Хоџа“, у режији Милана Руса.

Улоге су тумачили: Митар Мирко Кркељић, Тома Принц, Тина Чорић, Јосо Маториц, Ратко Краљевић, Бранимир Ђорђевић, Дејан Дујмов, Андреа Дока и Милан Рус.

Представа је публику у Ловри пренела у атмосферу Мостара, где у Насрединово време живе сва три народа у миру и слози. Гледаоци су заједно са глумцима певали добро познате мелодије и уживали у комичним ситуацијама, а деца су се посебно радовала Насрединовом верном пријатељу магарцу из чијих ушију ничу златници, за кога су изванредан ко-

КУЛТУРА

и најизазовнија улога. Читао сам много о овом лику, припремао сам се, изучавао сам лик Насредина хоџе, и све ми је то било потребно за веродостојно тумачење лика. Такође, имао сам срећу да будем окружен људима који говоре босанско-херцеговачким дијалектом. Чак и неколико мојих ђака је из тих крајева, па ми је то помогло да „уђем у лик“. Инсистирали смо на емоцијама у нашој представи и унео сам доста тога из сопственог живота, од заљубљивања, односа с пријатељима, до растанака. Такође, мислим да ова представа успева да муслимански свет представи у једном другом светлу, него што га видимо на вестима — рекао је за наш лист Митар Кркељић припремајући се за завршну представу на летњој позорници у Ловри.

За светла и тон, као и претходних година, био је задужен Богдан Сабо, декор је радио Тибор Прагаи, реквизите Катарина Бачи, а да све протекне у најбољем реду, од организације публике, улазница, до дружења и послужења гостију, бринуле су неумор-

стим заједно урадиле Јелена Кепић и Катарина Бачи. Наравно, сви су очекивали срећан крај, још један плес Насредина и Емине, као и заједничко финале свих глумаца.

О улози Насредина разговарали смо са Митром Кркељићем који радо игра у представама Српског позоришта и добија све запаженије улоге.

— Наша сарадња траје већ шест година. Почео сам као плесач у „Сендандрејском јевађељу“, затим је следила једна мања улога у „Кнегињи чардаша“, да бих касније почео да добијам драмске улоге и да напредујем, па сада већ, у договору са Миланом Русом, добијам веће и главне улоге. Насредин је моја најзахтевнија

не Еркија Часар, Ноеми Борбел, Габриела Киш и Лили Варју.

Село Ловра и сви гости, посетиоци позоришних представа и љубитељи културе, још једном су доказали да воле програме које припрема Српско позориште у Мађарској, да се радују сусрету са глумцима и заједно певају познате шлагере. Добро се проводе и након представа и уживају у дружењу до касно у ноћ, када мирно и тихо село на Чепелској ади одјекује звуцима хармонике и виолине, српским и мађарским мелодијама, лепим гласовима, смехом и музиком, а дружење се поново са радошћу заказује са следеће лето.

Добрила Боројевић

ДУХОВНОСТ

Прославе Велике Госпојине у Мађарској

Дан када се Богородица вазнела на небо и предала свој дух Спаситељу

Срби из Српског Ковина и околних места прославили су 28. августа празник Успење Пресвете Богородице, славу српског православног манастира у овом граду, који су некада у великом броју наста-

Празник Успења Пресвете Богородице прослављен је и у више српских средина у Мађарској. Наши репортери јављају о прославама које су приредили Срби из Српског Ковина, односно Ловре, Новог Сентивана, Мохача, Сантова и Виљана

Српски Ковин

њивали Срби. Свету архијерејску литургију служио је Његово преосвештенство епископ будимски Лукијан, уз саслужење протојереј-ставрофора Маринка Маркова из Епархије темишварске, о. Роберта Сентирмаја из Грчко-цариградске патријаршије из Сигетсентмиклоша, протојереја Радована Савића, протојереја Зорана Остојића, протојереја Павла Каплана, док су за певницом појали мати Софија и јерођакон Митрофан из манастира Грабовца, заједно са Стефаном Милисавићем, Анком Радаковић и Еленом Саљамовом.

Као и сваке године, на слави су се окупили и верници из Ловре, Чипа, Тукуље и Будимпеште, и с пажњом саслушали свечану славску проповед, коју је одржао о. Маринко Марков. Поздравивши све присутне и честитајући им празник, он је поред осталог рекао:

„Можда би се неко, ко није у нашој вери, питао како то да се благодестиви народ окупља како би прославио нечији прелазак из овога света у онај свет. Зар није тужан тренутак када се неко упокоји? Зар није тужан тренутак, када се напушта овај свет? Таква питања постављају људи, који не гле-

дају данашњи празник очима вере, јер за нас вернике данас јесте велики празник. На данашњи дан је Богородица, која је у својој утроби, како црквена песма каже, „сместила, несместивога“, прешла у вечно царство свога сина, у царство које нема ни почетка, ни краја. Пресвета Богомајка упокојила се, али Господ Бог је благо изволео да њено тело не доживи ту вечност. Њено тело, у којој је утроба која је носила сина Божјег, треба да буде узнесено на небо и да се уброји, не у ред светитеља, не у ред угодника Божјих, већ испред свих њих, испред престола Господњег. Зато за све нас вернике, молитва упућена Пресветој Богородици, јесте она која носи са собом највише наде да ће бити услышана.“

Он је потом подсетио да је наш народ, долазећи на ове просторе, носио са собом икону Мајке Божје и молитву у својим срцима.

„Сигурно сви ми, који смо духовно везани невидљивим нитима за нашу матицу, знамо да је једино моћ вере та која нас је одржала као народ и која нам је очувала идентитет. Наша вера православна, уоквирује све нас. Без обзира којим језиком говорили,

нама је битно којом вером верујемо. Зато данас међу нама има представника не само више нација, него и више цркава. Са нама је и о. Роберт из цариградске патријаршије, као и ми, који смо додуше из исте цркве, али из сестринске Епархије темишварске. Захваљујемо се Његовом преосвештенству што је благоизволео да сви смо заједно саслужујемо, да се помолимо Богомајци, на њен празник, за њено Успење, њено сједињење са нествореним просторима данас. Исто тако захваљујемо високопреподобном игуману о. Андреју, који као домаћин ове славе и као чувар ове светиње, чини све угодним Богу и нама људима. Докле год будемо носили у срцима нашим чистоту вере православне, докле год у кућама нашим буду свете иконе и док год буду наше молитве упућене Св. Мајци Божијој, Бог ће на нас гледати.“

Обред освећења славског колача и благосиљања кољива, које већ у протеклих неколико година припрема игуман манастира, о. Андреј, обављен је у манастирској порти. Након молитвеног дела, колач и кољиво подељени су народу, који је провео пријатно време, разговарајући и дружећи се у живописном и брижно уређеном амбијенту манастирске порте.

По старом обичају, празновање је настављено Вечерњим богослужењем у Ловри, које је служио о. Зоран Остојић, а за певницом су појали о. Павле Каплан, мати Софија и о. Митрофан. Отац Зоран је одржао краћу, пригодну проповед, у којој је говорио о празнику и важности лика Богородице у животу хришћана.

У вечерњим часовима, у Дому културе у Ловри, а у организацији месне Српске самоуправе и уз финансијску помоћ Министарства за људске ресурсе, одржан је традиционални славски бал, на ком је госте забављао „Гравиа банд“ из Србије. На прослави

се окупио велики број мештана и гостију, који су у веселом расположењу дочекали ране јутарње сате.

На појутарје славе, у ловранској цркви, литургију је служио о. Радован Савић, чиме је, такође, обележен празник Велика Госпојина.

Деспот Савић

*

У Новом Сентивану сваке године на сам дан црквеног празника Успења Пресвете Богородице прославља се храмовна слава. Тако је било и овом приликом а на опште изненађење, иако је 28. август падао на радни дан, ипак, близу шездесетак верника се окупило у месном српском православном храму како би достојно прославило Велику Госпојину и поклонили се Богомајци. Домаћини су се придружили и Срби из Сирига, Сегедина, Деске, Батање, Калаза, Будимпеште – светиња је одјекивала од молитвених речи парохијана и парохијанки.

Свету литургију, коју су служили протојереј-ставрофор Илија Галић, парох батањски, архијерејски намесник сегедински, протонамесник Далибор Миленковић парох сегедински и протонамесник Светомир Миличић, парох дешчански, администратор новосентиванске парохије, пратио је Мушки хор „Јавор“ из Сентандреје.

У склопу богослужења, свечану проповед одржао је протојереј-ставрофор Илија Галић, који је говорио о животу Пресвете Богородице и догађају Њеног уснућа. На крају своје беседе о. Илија Галић је свима пожеleo срећну храмовну славу а одмах потом извршен је и опход цркве, литија. Након завршетка преподневног великогоспојинског славског богослужења сви гости били су угошћени од стране домаћина Сентиванаца – заједнички ручак, тачније, трпеза љубави уприличена је у једном ресторану наомак цркве.

Српски Ковин

Ловра

Нови Сентиван

Великогоспојинско славље наста-вљено је поподне вечерњем, које је отпочело у 16 сати, а ни овом приликом није изостао свечани чин резања славског колача и благосиљања кољива. Кумовао је Ђорђе Веселинов са својом породицом. Он је већ по трећи пут кумовао и био домаћин празновања патрона светиње:

„Драго ми је што је и овај пут било свечано и било је народа. Треба рећи да нас је све мање овде и у околини, па баш зато увек се трудимо да се што више нас окупи на слави. Ту на нашој сентиванској. Свугде је лепо, али за нас најлепша је храмовна слава овде у Новом Сентивану. Трудимо се да буде што више младих и да им предамо традицију и знање. Они треба да наставе овим путем, како би опстали славски обичаји“, рекао је Ђорђе Веселинов за наш лист. Он је цркву даривао новчаним прилогом и књигом епископа будимског Лукијана „Цветни Триод“. Ради се о црквеној, богослужбеној књизи која садржи све службе од Васкрса до Недеље свих светих. За следећу годину, иначе, кумства се примио Адам Ацков.

Након свечаног чина резања славског колача и преливања кољива, присутнима се обратио и протонамесник Далибор Миленковић, парох сегедински, који је говорио о суштини празника Велике Госпојине. По окончању вечерња, у порти месног српског православног храма уследио је пригодни културни програм у којем су чланови подмлатка Културно-уметничког друштва „Банат“ из Деске и КУД-а „Рузмарин“ извели сплет српских игара. Весеље је настављено и након наступа младих фолклораша, наиме, у порти светиње захваљујући позваним искусним свирцима, тамбу-

рашима из Суботице, запевало се и заиграло. Коло се касније, у вечерњим сатима, повело и у оближњем ресторану где је одржан славски бал, који је трајао до ситних сати. Додајмо и то да су празновање храмовне славе Велике Госпојине суфинансирали Културни и документациони центар Срба у Мађарској и Самоуправа Срба у Новом Сентивану.

И Срби у Мохачу су се на сам дан црквеног празника 28. августа поклонили Успенију Пресвете Богородице. Управо овом празнику посвећена је велелепна капела, која се налази на узвишеном месту мохачких винограда и која се сматра својеврсним поклоничким местом барањских Срба. Срби из Мохача и дан данас долазе овамо да се помоле и поклоне Пресветој Богородици, а тако су учинили и овај пут. Након преподневне свете литургије, служене у српској православној цркви, протонамесник Јован Бибић, парох сантовачки, администратор мохачке парохије ишао је да свети водицу и то у кућу Злате Десанчић, која је на Велику Госпојину свечар, слави крсну славу.

На Водици, у капели, наравно, поподне служено је и вечерње. Поподневно богослужење у присуству десетак верника обавио је протонамесник Јован Бибић, парох сантовачки, администратор мохачке парохије, који је одржао и пригодну славску беседу. Иако су мештани били у малом броју, ипак, радује чињеница да се славске традиције чувају, достојно се празнује патрон капеле на Водици – Успеније Пресвете Богородице.

У Сантову, месни српски православно верници су, такође, на сам дан празника 28. августа походили Водицу и обележили Успеније Пресвете Богородице. Вечерње код крста у

присуству месних верника служио је протонамесник Јован Бибић, парох сантовачки који је том приликом осветио крст и одржао кратку свечану проповед. Он је нагласио да док год један Србин буде, чуваће се славске традиције, одјекиваће молитва Пресветој Богомајци.

Након вечерња, мештани предвођени својим духовним пастиром, дружили су се и евоцирали успомене, везане за ранија времена када су Сантовчани у великом броју одлазили на Водицу.

Серија великогоспојинских празновања настављена је 1. септембра у Виљану, где је српска православна црква, такође, посвећена Пресветој Богомајци, тачније, Успенију Пресвете Богородице. На свету литургију, коју су служили протонамесник Јован Бибић, парох сантовачки, јереј Милан Ерић, парох печујски, администратор виљанске парохије и протођакон Андраш Штријк, дошло је двадесетак верника, међу којима је било и иноврних. У редовима поштовалаца наше Цркве и српске заједнице у

ДУХОВНОСТ

ховни пастир како Срба у Виљану, тако и у бројним другим парохијама у Барањи, није заборавио да се захвали супружницима Драгомиру и Дафини Шакић што се сваке године труде да на светињи и њеној околини буду урађени неки послови, који доприносе улепшавању светог храма и његове околине. Тако је ове године чика Бата (много га тако ословљавају) обновио, офарбао торањ цркве, док је његова супруга засадила цвеће у порти светог храма.

На крају своје беседе јереј Милан Ерић свима се захвалио на присуству на храмовној слави, а потом је уследио свечани чин резања славског колача и благосиљања кољива. Кумовала је Дафина Шакић са својом породицом, а видно ганут био је и старатељ светиње Драгомир Бата Шакић који нам је рекао:

„Радујем се што смо се окупили у оволиком броју – нисам се надао да ће нас толико бити. Сем тога, драго

Виљан

овом барањском градићу била је и Естер Зичи, сарадник др Јаноша Харгитаја, посланика Мађарског парламента, заступника мохачког округа у Мађарској скупштини. Она је рекла да је дошла с циљем да погледа српски православни храм и своје утиске о његовом стању пренесе свом надлежном г. Харгитају, који је, наравно, спреман да пружи помоћ.

У склопу богослужења свечану славску беседу одржао је о. Милан Ерић који је осврнувши се на предивну песму, посвећену Пресветој Богородици а коју је претходно отпојала протиница Љиљана Бибић, истакао веру и снагу Пресвете Богомајке. Ду-

ми је што смо поново нешто успели да урадимо на цркви. Ако добијемо мало пара, наравно, наставићемо да улепшамо наш храм. Нажалост, види се да немамо српску самоуправу, па су нам и финансијске могућности много скромније. Упркос томе, ми радимо, обнављамо шта можемо, чак нам и Мађари одају признање да нам је црква лепа, сија. Наравно, има још шта да се уради, па ако ме послужи здравље, наставићемо да улепшавамо нашу цркву.“

Празновање храмовне славе приведено је крају послужењем и дружењем у порти светог храма.

Предраг Мандић

Нови Сентиван

Виљан

ВЕСТИ

Промоција издања Српске самоуправе у Чанаду

„Љубав на речима” и пред мађарским читаоцима

Преводац Светислав Недучић и издавач Фрањо Колар

У књизи Александра Чотрића „Љубав на речима”, коју је на српском језику објавила издавачка кућа „Српска реч”, сабрано је око шест стотина мисли о љубави, удварању, венчању, браку, породици, неверству, разводу и другим темама

у односима међу половима. Књигу Александра Чотрића могла је да упозна и мађарска читалачка јавност. Наиме, за превод на мађарски језик побринуо се Светислав Недучић, пензионер у Макову, а књига под насловом „Szerelmes szavak” (aforizma)

nőkről és férfiakról) објављена је у издању Самоуправе Срба у Чанаду.

Светислав Недучић се побринуо да се у најновијем броју Часописа „Marosvidék” објави и превод Чотрићеве приче која носи наслов „Елегија”. Ради се о победничкој причи Деветог фестивала кратке сатиричне приче, одржаног у Београду.

Промоција најновијег броја Часописа „Marosvidék”, у организацији Удружења пријатеља Marosvidék и Библиотеке и Музеја „Атила Јожеф” у Макови (Makó), одржана је 18. августа у дворишту маковског Вигадоа „Glóriusz”. У склопу представљања периодичног издања уприличена је и промоција мађарског превода књиге „Љубав на речима” Александра Чотрића. У присуству преводаца Светислава Недучића и издавача Фрање Колара, председника Чанадске српске самоуправе, о Чотрићевом стваралаштву и животним истинама афоризама говорила је Ержебет Мато, пензионисани управник Библиотеке и Музеја „Атила Јожеф.”

Она је, представљајући Чотрићеву збирку мисли о вечним и универзалним темама истакла да мађарској читалачкој публици Александар Чотрић није непознат, наиме, пре три године, у издању Самоуправе Срба у Мађарској, у мађарском преводу Светислава Недучића, објављене су му и „Љуте приче”. Са друге стране, читаоци часописа „Marosvidék” прошле године имали су прилику да и лично упознају врсног београдског афористичара.

Што се тиче Светислава Недучића, он је, како то рече Ержебет Мато, упечатљива личност Удружења пријатеља Marosvidék, који се, упркос својим болестима, сваком приликом појављује с преводима, радовима у истоименом часопису. Захваљујући њему, мађарска читалачка јавност стиче увид у српску књижевност, у српску сатиру и афоризам. Она је затим говорила о историјату афоризама. Поделила их је у разне категорије, да би потом посебну пажњу посветила Чотрићевим афоризмима.

Чотрићеву збирку мисли о вечним и универзалним темама илустровала је Данијела Кузељевић, а корице је осмислио и дизајнирао Никола Драгаш.

П. М.

Обнова храмова на јују Мађарске

Акције реновирања у Шиклошу и Мохачу

У Шиклошу је извршена рестаурација иконостаса српског православног храма, а у Мохачу и моментално теку радови на спољашњој обнови српске православне цркве, посвећене Духовима. Послови на светињи у граду на обали Дунава убрзано теку, а мохачки српски православни храм је недавно посетио и епископ Лукијан. Он је у друштву протонамесника Јована Бибића, па-

роха сантовачког и администратора мохачке парохије обишао градилиште, где се на лицу места уверио како се одвија спољашња реконструкција древне светиње. Кровна конструкција је измењена, исто као и старе греде, односно, леце а радови теку и на фасади.

Владика Лукијан је изразио наду да ће реконструкциони радови, слично сечујском српском православном

храму, бити квалитетно урађени да би на крају посете Мохачу нагласио:

„И мохачка и сечујска црква је значајна за нас православце, уопште, у овом делу Будимске епархије. И једно и друго су била историјска седишта, Сечуј чак и патријарха, а Мохач владице мохачкога. С обзиром на сакралну вредност, за нас духовну, а исто тако са уметничке и културне стране, мађарска држава је нашла могућно-

сти како да нам помогне да се спасу од пропасти. Све што се ради, итекако је важно, како пројекти у Барањи, тако и у Српском Ковину, Сентадереји, па и у Будимпешти, од изузетног су значаја.”

Епископ будимски је након боравка у Мохачу обишао и српски православни храм у Шиклошу, а потом и Ђунтир.

П. М.

Народни обичаји у Медини

Пударина – сећање на чуваре винограда

Срби у Медини и данас чувају обичај познат под називом „Пударина”, како се некада звало чување винограда, у време када грожђе почиње да зри. Према традицији која се у Медини још негује, у време зрења грожђа девојке одлазе у колибе у виноградима, које претходно окрече, уреде и припреме за дужи боравак. Већина одлази у своје винограде, а газде са по неколико јутара винограда унајме пударе да им до бербе чувају винограде од чворака и крадљиваца.

Много старих обичаја је ишчезло, али је свакако похвално да малобројни Срби у овом насељу у Толни чувају пударски обичај са жељом да он и даље живи. Одана старицама, древним обичајима је и породица Алексе Сокића, која је и овом приликом одлучила да организује пударину у свом винограду, 18. августа.

„Некада нас је било много више. Било је више омладине. Кувало се,

певало. Крајем сваке недеље се одржавала пударина и то увек у другом винограду. Пре него што се отишло у виноград, код куће се ухватио петак, пребили су му ногу као бојаги. Морао се заклати, а потом у винограду ваљало је скувати паприкаш од њега. Тамо је настало весеље. Виноград је било место где су се и млади упознавали, зближавали, заљубили се и венчали. Заиста је лепо присетити се тих старих времена”, рекла нам је Наталија Сокић, председница Самоуправе Срба у Медини, један од домаћина окупљања у подруму Сокићевих.

Сви који су дошли, нису зажалили. Истини за вољу, овај пут није било паприкаша од петла, али је било укусног меса са роштиља и вина. А да пударски провед не прође без песме и свирке, побринуо се Пера Рафајловић, који је тркнуо до куће и вратио се са гитаром у руци. Тек онда, настала је права журка наред винограда.

П. М.

Владика Лукијан у пратњи о. Јована Бибића

Универзитет ЕЛТЕ у Будимпешти

ВЕСТИ

Удвостручен број студената србистике

Захваљујући унапређењу квалитета наставе и кампањи предузетој путем интернета, повећано је интересовање за студирање српског језика и књижевности у Будимпешти, па је број примљених бруцоша двоструко већи од предвиђеног

На почетку ове школске године, запослене на Смеру за српски језик и књижевност Филозофског факултета ЕЛТЕ универзитета у Будимпешти, пријатно је изненадила вест да је значајно повећано интересовање за студије у овој установи. Како сазнајемо, број студената који испуњавају услове за пријем на прву

годину студија србистике је готово двоструко већи од предвиђеног, па је

Министарство просвете Мађарске одлучило да одобри повећање уписне квоте на овом одсеку.

Тако се Смер за српски језик и књижевност, по популарности нашао у самом врху листе словенских језика који се изучавају у Будимпешти. Наравно, на Институту за словенске и балтичке језике, у оквиру којег функционише и српски смер, највеће интересовање традиционално влада за студије руског језика и књижевности.

Повећање интересовања студената за студије србистике, на Универзитету ЕЛТЕ тумаче квалитативним унапређењем наставе, али и маркетиншком кампањом коју су професори овог смера организовали путем интернета, уочи фебруарског рока за пријављивање. Они су, наиме, из сопственог џепа финансирали комерцијално оглашавање Смера за српски језик и књижевност на друштвеној мрежи Фејсбук, коју млади данас највише користе за

комуникацију. Одабрали су потенцијалне циљне категорије корисника мреже и на тај начин им приближили основне информације које нуди овај факултет, када је реч о изучавању нашег језика и књижевности.

Резултати који су постигнути овом акцијом, значајни су не само због популаризације српског језика и културе у Мађарској, већ и због тога што се на овај начин показало да Смер за српски језик и књижевност ЕЛТЕ универзитета може и даље с правом да рачуна на своју будућност у оквиру високошколског система земље.

Д. Б.

Радови у Морахалому

Напредује изградња Српског културног центра

Када радови на изградњи Српског културног центра у Морахалому буду завршени, планирано је да у тој установи годишње буде приређено око 60 културних, уметничких, фолклорних и гастрономских програма

оци пројекта имају за циљ да при развоју свеобухватне културне и туристичке стратегије за цео мађарско-српски регион, након изградње центра већ 2019. организују 60 програма и на најбољи могући начин промовишу српску културу, гастрономију и друге видове уметничког живота српског народа.

Свечано отварање Српског културног центра „Коло“ у Морахалому предвиђа се 27. јануара 2019. године, на Савиндан.

П. М.

У Морахалому, популарном бањском градићу надомак Сегедина, убрзано теку радови на изградњи Српског културног центра „Коло“. Као што је познато, пројекат се финансира из ИПА фонда Европске уније, а вредност му је 3,7 милиона евра.

Он ће, слично Мађарском културном центру на Палићу, бити симбол пријатељства два народа и имаће привилегију да баштини историјске и културне вредности Срба и Мађара. Носи-

Реализација споразума две телевизије

„Српски екран“ убудуће и на каналу РТС-а

Телевизијска емисија Мађарског јавног сервиса на српском језику биће емитована и на каналу РТС-а, намењеном Србима у расејању, док ће „Српском екрану“ бити понуђено повремено емитовање одговарајућих садржаја из продукције РТС-а

Медијској мрежи српске дијаспоре прикључиће се ускоро и „Српски екран“, емисија Мађарског јавног сервиса (МТВА, Будимпешта). На основу споразума о сарадњи, потписаног 17. новембра прошле године на Палићу између Радио-телевизије Србије и Мађарског јавног сервиса (МТВА, Будимпешта), емисија „Српски екран“ од ове јесени ће бити емитована у оквиру Медијске мреже српске дијаспоре на програму РТС Свет.

Како извештава РТС на свом сајту, Снежана Миливојевић, уредница емисије „Српски екран“ и одговорни уредник Програма за дијаспору РТС-а Дејан Глигоријевић, изразили су приликом недавног

сусрета обострано задовољство договореном сарадњом. Српска редакција у Мађарском јавном сервису имаће прилику да у свом термину емитује емисије РТС-а културно-образовног, научног и еколошког садржаја.

М. Р.

НЕВЕН

Тим Српске гимназије вратио се из Мексика

Животна средина штити се тимским радом

Првог дана Олимпијаде, 15. августа, одржана су пробна такмичења. Наш тим је имао два таква такмичења и у оба победио. Сутрадан је било свечано, спектакуларно отварање. Дошао је чак и председник Мексика, што је била велика част

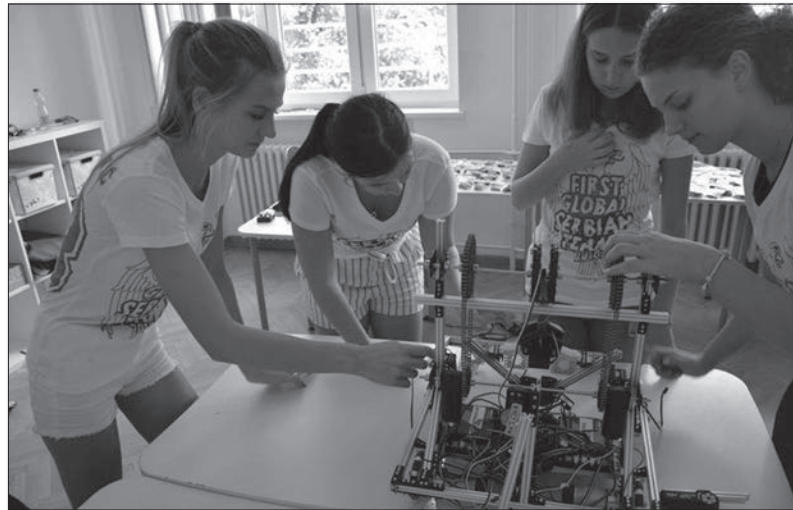
У једном од прошлих бројева нашег листа, писали смо да су ученици Српске гимназије „Никола Тесла“ из Будимпеште и београдске гимназије „Креативно перо“ представљали Србију на Олимпијским играма у роботизи у Мексико Ситију. Тим поводом разговарали смо са ученицама Нађом Марчетић и Теодором Грубанов и њиховом професорком Јеленом Ђурић

за све учеснике, јер се он ретко појављује у јавности. Истога дана наш тим је, у првој рунди такмичења, био у алијанси са тимовима Суринама и Костарике, а у другој са тимовима Хонг Конга и Шпаније. И са екипом Мађарске су у једној борби били заједно. Договорили су се да након повратка са такмичења, посете једни друге и размене искуства.

суства угледних гостију, најбоље показују и чињенице да је много медија извештавало о њему, да је Арена, где се одржавало такмичење, била стално пуна и да је мексичка национална телевизија преко целог дана преносила такмичења.

После надметања, организована је свечана прослава, њихова чувена „фиеста“, где се уз музику и игру слу-

Наши репрезентативци су добијали подршку и честитке са свих страна и они се овим путем захваљују свима на томе. Посебну захвалност ипак упућују директорки школе, др Јованки Ластаћ, која им је омогућила да оду на ово престижно такмичење, као и менторима који су са њима вредно и посвећено радили.

Такмичења у роботизи су популарна у целом свету. А, пошто су наши ученици, већ две године за редом имали оригинална решења за роботе, сви организатори би волели да их виде и на њиховим такмичењима. Тако су за следећу годину већ позвани у Тунис и у Русију.

Јелена Ђурић, професорка математике за наш лист каже: „С обзиром да је нама ово тек друго такмичење, а у конкуренцији, задовољни смо пласманом. Вештачка интелигенција је научна грана у успону и мишљења сам да наши ученици у перспективи треба да јој се више посвете. Осим тога, рад са ученицима других школа, држава и вера ће допринети трансферу знања, што свакако код ученика развија свест о неопходности сарадње и размене искустава међу људима. Такође, они су научили како да теоријска знања из више предмета примене у пракси.

Девојке су, поред завидног знања, показале ведар дух, отвореност, духовитост и зрелост. Поносна сам на своје ученице!“

Теодора Грубанов каже да се њен сан коначно испунио и да није мислила да ће се то догодити тако брзо: „Као мала сам са дедом гледала на телевизији емисије о далеким земљама и замишљала сам себе у неким од њих. Једна од тих земаља, сасвим случајно, је била и Мексико. Највредније је то што смо упознале огроман број људи из целог света, различите културе, стилове облачење, начине размишљања, а опет смо сви једнаки. Током такмичења смо сви били сложни, свако је давао свој максимум.“

Нађа Марчетић нам је рекла да је путовање у Мексико било незапамћено искуство: „Не само што сам научила много тога о роботизи, већ сам схватила колико је мало потребно да се створи ново пријатељство, шта значи тимски рад, сарадња, ширење видика, упознавање нових култура и обичаја. Највише смо се дружили са екипама из Црне Горе, Босне и Хрватске. Били смо једни другима подршка и сви смо пратили мечеве оних других“, каже Нађа.

Славица Зељковић

У суботу, 18. августа је одржано финално такмичење и церемонија затварања, на којој је био присутан и градоначелник Мексико Ситија. Наступио је велики симфонијски оркестар, а после њега је одржан концерт веома популарне групе Black Eyed Peas.

Колико је пажње поклоњено у Мексику овом такмичењу, поред при-

жила национална мексичка храна. Пре самог такмичења, учесници су имали слободан дан за обилазак културно-историјских знаменитости. У Теотихуакану су видели пирамиде сунца и месеца. Посебан утисак на њих је оставио Астешки календар сунца, урезан у камену, који се чува у Националном антрополошком музеју.

ОЛИМПИЈСКИ НАУЧНИ ТИМ

На такмичењу је учествовало скоро 200 земаља. Прво место је убедљиво освојила екипа из Румуније, друго екипа САД-а, а треће Сингапура. У коначном пласману наш тим се нашао у златној средини. Робот који су конструисали изазвао је посебну пажњу осталих такмичара, јер је ретко која земља направила робота који може да носи више од једне кутије, соларне панеле и покрене ветрењачу.

Сваки тим чинило је највише петоро ученика, а Србију су представљали: Владана Јоксимовић, Катарина Андрић, Нађа Марчетић, Теодора Грубанов и Анђела Преочанин. Ментори су им били: Јелена Ђурић, професор математике у Српској гимназији и наставник информатике у ИЦТ клубу Вук Вујовић, из београдске гимназије „Креативно перо“.

ПРОГРАМ „МЕСЕЦА СРПСКЕ КУЛТУРЕ“ У МАЂАРСКОЈ

Од 7. септембра до 5. октобра 2018.

Будимпешта, 7. септембар у 19:00 часова: свечано отварање „Месеца српске културе“. Концерт класичне музике „Ренесанса заборављеног Петра Стојановића“ у извођењу београдског квинтета „Алтро Сенсо“, под руководством Наташе Шпачек. Изложба посвећена стваралаштву и животу Петра Стојановића. Адреса: Свечана сала Текелијанума (V. ker. Budapest, Veres Pálné 17) Резервација места на имејл адресу: kd.centar@gmail.com

Деска, 8. септембар – целодневни програм. У 16:00 часова „Фолк фест“ – наступ српских фолклорних друштава из Мађарске. Адреса: Szabadidő Park – Deszk

Будимпешта, 12. септембар у 19:00 часова: „Ненад Василић трио“ – џез концерт. Адреса: Српски културни центар (VI. ker. Budapest, Nagymező u. 49.)

Помаз, 15. септембар од 11:00 до 15:00 часова: српски гастрономски дан. Место: плато испред Дома културе у Помазу

Будимпешта, 15-16. септембар од 11:00 до 22:00 часа: „Српски дани у Будимпешти“. Изложба фотографија, музика, филмови, фолклор, радионице, туризам, гастрономија презентације и још много тога. Адреса: Српски културни центар (VI. ker. Budapest, Nagymező u. 49.)

Стони Београд, 16. септембар у 18:00 часова: концерт Камерног хора „Vox Mirabilis“. На репертоару је духовна музика на српском, црквенословенском и руском језику. Адреса: Српска православна црква (Székesfehérvári Szerb Ortodox Templom, Rác u. 16.)

Будимпешта, 19. септембар у 14:00 часова: „Упознајмо Београд“ – промоција Туристичке организације Београда. Песме о Београду у извођењу драмских уметника: Радета Марјановића, Јелене Јовичић, Драгутина Димитријевића и Уроша Ранковића. Мултимедијална презентација о Београду, као и дегустација традиционалних српских кулинарских специјалитета. Адреса: „400 Бар“ (VII. ker. Budapest, Kazinczy utca 52/b)

У 18:30 часова: позоришна представа „Кабаре Београд“. Представа настала на основу најлепших духовитих прича о Београду, испуњена песмама о граду и популарним музичким хитовима из 80-тих и 90-тих година. У овој представи пуној смеха и емоција учествују глумци Позоришта на Теразијама: Раде Марјановић, Јелена Јовичић, Драгутин Димитријевић, вокал и хармоника и Урош Ранковић, клавијатуре. Адреса: Eötvös 10 (VI. ker. Budapest, Eötvös utca 10)

Сантово, 22. септембар у 19:00 часова: концерт хармоникашког оркестра „Алекса Шантић“. Адреса: Дом културе (Hercegszántó, Kossuth Lajos u. 54.)

Батања, 22. септембар у 15:30 часова: „Дан српске културе“. Адреса: Дом културе (Battonya, Fő u. 72.)

Будимпешта, 28. септембар у 19:00 часова: изложба радова са уметничке колоније „Круг 360 степени“ 2018. године. Наслов изложбе: Савремена српска поезија у Мађарској. Адреса: Српски културни центар (VI. ker. Budapest, Nagymező u. 49.)

Будимпешта, 29. септембар у 9:00 часова: возња „Пештанским књижевним омнибусом“. Упознајте српску Будимпешту кроз стихове! Место: будимпештанске улице.

У 18:30 часова: завршни стихови Међународног сусрета писаца „Пештански књижевни омнибус“. Учествују писци из Мађарске, Србије, Румуније, Немачке, Аустрије, Републике Српске, Холандије и Хрватске. „I.G.E.N. Jazz Band“ – џез концерт. Адреса: ресторан Централ (V. ker. Budapest, Károlyi Mihály u. 9.)

Сегедин, 29. септембар у 19:00 часова: монодрама „Паорска грозница“, аутора Радивоја Шајтинца, у режији Љубослава Мајере. Игра: Јовица Јашин. Адреса: Дом мањина (Szeged, Osztróvsky u. 6.)

Будимпешта, 2. октобар у 13:00 часова: мултимедијални програм за децу – „Путовање кроз српске народне приче“. Учествују: Софија Каплан, дејчи хор будимпештанске Српске школе „Никола Тесла“, под управом Оливере Младеновић Мунишић, Жељко Подобник, Татјана Обрадовић Подобник и Маша Обрадовић. Адреса: Библиотека за стране језике (V. ker. Budapest, Molnár u. 11.)

Будимпешта, 4. октобар у 19:00 часова: „Последња песма“ – позоришна представа о Јовану Дучићу. Адаптација и режија: Марко Мисирача. Играју: Небојша Кундачина, Душан Матејић, Маја Колунџија Зорое. Адреса: Текелијанум (V. ker. Budapest, Veres Pálné 17)

Будимпешта, 5. октобар: завршна свечаност. Место: Амбасада Србије у Будимпешти

Организатор: Културни и документациони центар Срба у Мађарској

ИНФО СЕРВИС

ПОТРАЖИТЕ НАС И НА ИНТЕРНЕТУ

Захваљујући новим технологијама у области комуникација, неке од садржаја „Српских недељних новина“ већ низ година можете пратити и на интернету, и то на нашем сајту (www.snpovine.com) и на Фејсбук профилу нашег листа. Уредништво листа редовно освежава сајт и профил „Српских недељних новина“ актуелним вестима, фотографијама, а повремено и видео снимцима.

Овај вид комуникације са читаоцима показао се као веома практичан, посебно када је реч о праћењу дневно актуелних информација, које због протока времена не пласирамо у штампом издану нашег недељника. Такође, на Фејсбук можете погледати и галерије фотографија СНН-а са различитих друштвених дешавања у српској заједници у Мађарској, које због ограниченог новинског простора, нисмо у могућности да објављујемо у листу.

С обзиром да од издавача СНН-а нисмо добили финансијска средства за модернизацију новина и прелазак на колорну штампу, Фејсбук профил је једино место где фотографије којима располажемо можете погледати у колору.

Ваш СНН

Библиотека „Браћа Настасијевић“ из Горње Милановце расписује наградни конкурс

ТРАГОМ НАСТАСИЈЕВИЋА

Категорије конкурса обухватају песму, кратку прозу и есеј. Оквирна тема конкурса јесте стваралаштво чувене уметничке породице Настасијевић, премда ће стручни жири, који именује Библиотека, у свим категоријама ценити и остале самосталне и аутентичне уметничке прилоге.

Као и ранијих година, позивамо ствараоце свих узраста – ученике основних и средњих школа, затим одрасле – афирмисане и неафирмисане. Запослени у Библиотеци немају право учешћа на конкурс. Текстове достављати искључиво у електронској форми, у PDF и WORD формату, фонт Times New Roman, 12; обим текста не би требало да прелази 15000 карактера (са размацама). Библиотека задржава право лекторисања прилога, због објављивања, уз консултацију са аутором.

Конкурс је отворен до **10. септембра 2018. године**. Стручни жири ће **20. септембра 2018.** објавити резултате конкурса. Награђени радови биће објављени и промовисани у зборнику Библиотеке „Слово Ђирилово“, током манифестације „Дани Настасијевића“ у октобру 2018. Ауторска права и међусобни односи учесника конкурса и Библиотеке биће уређени уз поштовање позитивних прописа.

Уз широко поштовање слободе уметничког стварања, Библиотека задржава право да не узме у разматрање радове који заговарају било који облик нетолеранције и дискриминације.

Радове достављати на email адресу: konkursgmbibioteka15@gmail.com, са назнаком: **Конкурс „Трагом Настасијевића 2018.“** Контакт: gmbibioteka@gmail.com, www.bibliotekagm.com

ДОБРОДОШЛИ НА „АЈВАРИЈАДУ“!

Деска, 8. септембра 2018.

10:00 ч. – Отварање фестивала
13:00 ч. – Такмичење у гуљењу паприке
15:30 ч. – Велико Гинис-коло
16:00 ч. – „Фолк фест“
20:30 ч. – Балканска журка

У току дана разни програми за све узрасте, роштиљ, балканска тераса и трубачки оркестар Ивана Јовановића.

Организатор: КУД „Банат“

Информације за рубрику „Инфо“
шаљите на адресу: info.snpovine@freemail.hu
Телефон: +36 30 273 3399

TERRA TRAVEL

Terra Travel, Gračanička 16
11000 Beograd, Srbija
+381 11 2632-921; +381 11 630-1591
Dežurni telefon: +381 64 802-6680
Telefon u Budimpešti: +36705047240
info@terratravel.rs | www.terratravel.rs

Minibus prevoz "Od vrata do vrata"

Dnevni prevoz na relacijama:
Beograd - Budimpešta - Beograd
Beograd - Beč - Beograd
Beograd - Zagreb - Beograd
Beograd - Slovenija (svi gradovi) - Beograd
Beograd - Istra (svi gradovi) - Beograd

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ
СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ
СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ♦ Издавач: Канцеларија Самоуправе Срба у Мађарској ♦ За издавача: **др Јадранка Гергев** ♦ Главни и одговорни уредник: **др Драган Јаковљевић** ♦ На захтев издавача листа, уредништво не лекториса текстове појединих аутора из Мађарске, што значи да одговорност за стил, језик и објављене чињенице преузима аутор. ♦ Финансијер: Министарство за људске ресурсе Мађарске (Emberi Erőforrások Minisztériuma) ♦ Фотодоредитор: **Иван Јакшић** ♦ Седиште редакције: Nagymező u. 49, 1065 Budapest ♦ Поштомаска адреса: Szerb Országos Önkormányzat Hivatala, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ♦ Имејл уредништва: snpbudimpesta@gmail.com ♦ Web: www.snpovine.com ♦ Графички прелом листа: Карол Сабо ♦ За штампању: Alfa Press Design Kft: Ференц Ибош ♦ Текстуалне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ♦ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ♦ HU ISSN 2061-0238

СА ЛИЦА МЕСТА

Свечаност у Српској школи у Будимпешти

Почетак школске године
у функционалнијој и лепшој згради

Ове године навршава се четврт века постојања самосталне Српске школе у мађарској престоници. Та важна васпитно-образовна установа данас може да се похвали и двома својим подружницама, као и рекордним бројем ђака

Свечаност поводом почетка нове 2018/2019. школске године, приређена је 3. септембра у сали за физичко васпитање, а почела је интонирањем српске и мађарске националне химне. Свештеници Зоран Остојић, парох будимпештански и Никола Почуча, парох калашки, заједно са ђаконом Зораном Живићем, новим школским вероучитељем, одржали су обред призивања Светога духа и молебан за успешан почетак нове школске године. У свом кратком говору, отац Остојић је свима пожелио срећан почетак нове наставне године.

Свечаност су својим присуством, поред осталих, увеличали и Вера Пејић Сутор, председница Самоуправе Срба у Мађарској, Раде Дробац, амбасадор Републике Србије у Будимпешти и Борислав Рус, председник Српске самоуправе у Будимпешти.

дерно уређена јавна библиотека пресељена је на место бивше ауле и биће отворена за све љубитеље лепе књижевности, историје и културе. У новом, дограђеном делу, смештено је и забавиште, а у близини ће радити и позоришна секција и бити оспособљени кабинети за српски језик и књижевност, као и за енглески језик.

Свечани програм је настављен рецитацијама на српском и мађарском језику, у интерпретацији Уроша Бене-

У Српском забавишту, основној школи, гимназији, ђачком дому и библиотеци „Никола Тесла“ у Будимпешти и њеним подружницама у Ловри и Сегедину, ове године је укупно уписано 539 деце, што је велики успех, на који се надовезује и чињеница да је истовремено једно читаво ново крило пештанске школе предато на употребу. Овим се знатно проширује и број нових задатака. Обновљена, мо-

фија, Виоле Нађ и Саре Остојић, ђака основне школе. Потом је следила песма на српском језику, коју су извели, такође, основци - Наталија Поздер и Урош Виславски, под диригентском палицом професорке Оливере Младеновић Мунишић. Декорацију је урадила професорка Изабела Борза.

Директорка школе др Јованка Ластаћ, са великим одушевљењем је рекла да јој је драго што је сала испу-

њена тако великим бројем ђака. Она је изразила своје задовољство и због покретања Српске основне школе у Сегедину, а посебно се осврнула на нове могућности које пружа дограђено крило школе на пештанском Тргу ружа. Свима је пожелела срећну нову наставну годину и изразила наду да ће ученици чувати своју проширену школу.

Иначе, ове године школу похађа рекордан број ђака. Српско забавиште у Будимпешти сада похађа 52 деце, основну школу 144 ђака, док се број гимназијалаца попео на чак 304. У први разред основне школе уписано је 19 ђака. Њима су, по устаљеној традицији, на самом отварању школске године поклон-пакетиће уручили ђаци 4. разреда.

Занимљиво је да је у четири одеље-

ња 9. разреда гимназије уписано рекордних 100 ученика. У ђачком дому у Рожа улици смештено је 135 ученика, док ће у Текелијануму становати 62 ђака. Напоменимо и то да је ове школске године повећан и број запослених просветара, као и техничког особља.

У ловранској основној школи, подружници будимпештанске Српске школе, учи укупно 13 ђака, док је број забавиштарца 18. У Ловри је ове школске године у први разред уписано 7 малишана.

У првом разреду новопокренуте Српске основне школе у Сегедину, која је, такође, подружница Српске школе у Будимпешти, уписано је осморо првака. То је добра основа да се крене у нове подухвате, ради очувања српског језика и националног идентитета.

Драгомир Дујмов

